

Strategia europeana privind finanțarea digitala – premisele unei revoluții anunțate

Comisia Europeana ("Comisia") a publicat saptamâna trecuta un pachet de propuneri referitoare la finanțarea digitala în Europa. Acest pachet conține, de asemenea, și strategia Comisiei în acest domeniu, fiind punctate cele patru axe prioritare în acest sens.

Strategia vine în contextul noii realități a anului 2020, marcată de pandemia de COVID-19 care a accelerat adoptarea soluțiilor digitale în aproape toate domeniile, inclusiv cel al serviciilor financiare. Bazate în mare măsură pe soluții Fintech, aceste soluții digitale au ajutat instituțiile de credit să controleze impactul resimțit în pandemie și să își consolideze relația cu clienții.

În ultimele șase luni, bancile au anunțat investiții importante în această zonă, inclusiv în România, fie lansând soluții digitale noi, fie îmbunătățind soluțiile digitale existente. De remarcat că această abordare vine în contextul în care în ultimii ani, domeniul IT - care, până nu demult, avea mai degrabă un rol suport în viața unei companii, a devenit o piesă fundamentală în procesul de inovare și expansiune a companiilor.

Cele patru axe prioritare ale strategiei privind finanțarea digitala în Europa

Strategia Comisiei are în vedere patru priorități pentru transformarea digitală a diferitelor moduri de finanțare în Europa. De remarcat că, pentru reușita acestui proces, având în vedere și complexitatea acestuia, este nevoie de cooperare la nivelul mai multor instituții europene competente.

- **Reducerea fragmentării pe Piața Unică Digitală**

Pentru a permite consumatorilor europeni accesul la servicii transfrontaliere și pentru a ajuta societățile financiare europene să își intensifice operațiunile digitale, Comisia are în vedere o serie de măsuri de modificare a cadrului legal privind prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului și a Regulamentului e-IDAS¹, precum și elaborarea unor ghiduri de către Autoritatea Bancară Europeană și de către autoritățile de supraveghere europene. În paralel, cu aportul Comitetului European pentru Protecția Datelor, vor fi clarificate aspectele relevante în legătură cu protecția datelor. Scopul acestor măsuri este de a asigura baza pe care urmează să fie stabilit cadrul legal care să permită utilizarea unei identități europene interoperabile pentru "on boarding"² de către toți europenii, cel târziu până în 2024.

Până cel târziu în 2024, Comisia are în vedere și măsuri privitoare la pașaportare³, iar principiul pașaportării urmează a fi aplicat în toate acele zone cu potențial crescut pentru finanțarea digitală. De exemplu, prevederi

similare celor referitoare la pașaportare din regulamentul privind crowdfunding-ul și din propunerea de regulament privind bunurile digitale (*crypto-assets*) ar putea fi folosite pentru reglementarea altor domenii, de exemplu în contextul evaluării reglementărilor prudențiale ale împrumuturilor non-bancare.

Printre celelalte aspecte ce urmează a fi abordate în cadrul acestei axe prioritare, se mai numără și anumite probleme de reglementare în zona serviciilor de plată (de exemplu, practici prin care un cod IBAN dintr-o țară străină este refuzat), precum și instituirea unei platforme la nivelul Uniunii Europene pentru finanțarea digitală.

- **Adaptarea cadrului legal la nivel comunitar pentru a încuraja și facilita inovarea în domeniul digital, având în vedere și interesele și drepturile consumatorilor, precum și eficiența pieței**

Tehnologia blockchain, bunurile digitale și inteligența artificială reprezintă soluții de mare interes pentru evoluția diferitelor modalități de finanțare în Europa. Astfel, Comisia propune un regulament pentru reglementarea bunurilor digitale, urmând ca în următorii ani să fie elaborate ghiduri la nivelul autorităților de supraveghere europene competente care să clarifice modul de aplicare al legislației existente asupra inteligenței artificiale, din punctul de vedere al obligațiilor de supervizare al acestor autorități.

De asemenea, Comisia are în vedere promovarea utilizării infrastructurii cloud, precum și investițiile în programe software. În acest sens, Comisia își propune crearea unei piețe europene a serviciilor de tip cloud (*cloud marketplace*) până în 2022, care să faciliteze accesul la furnizori de servicii cloud alternativi, inclusiv în sectorul financiar.

Totodată, pentru promovarea investițiilor în programe software, Comisia urmează să adopte standarde tehnice dezvoltate de Autoritatea Bancară Europeană care să faciliteze transformarea digitală în sectorul bancar.

- **Crearea unui spațiu european comun care să promoveze inovarea prin intermediul informațiilor, inclusiv îmbunătățirea accesului la informații și partajării informațiilor în sectorul financiar**

Pentru crearea unui astfel de spațiu, Comisia vizează măsuri precum facilitarea accesului în timp real la toate informațiile publice reglementate de legislația în materia serviciilor financiare sau promovarea utilizării de noi soluții digitale în activitatea de raportare și supervizare în sectorul financiar. Nu în ultimul rând, Comisia își propune dezvoltarea conceptului de "*open finance*"⁴ prin stabilirea unui cadru legal mai larg, până cel târziu la mijlocul anului 2022, în paralel cu revizuirea și evaluarea Directivei privind serviciile de plată⁵.

- **Abordarea noilor provocări și riscuri asociate transformării digitale, având în vedere principiul "aceleași activitate, aceleași riscuri, aceleași reguli"**

Comisia are în vedere, până la jumătatea anului 2022, adaptarea cadrului legal referitor la serviciile financiare în ceea ce privește protecția consumatorului și reglementările prudențiale, astfel încât să asigure o protecție a intereselor utilizatorilor finali în sfera finanțării digitale, să mențină stabilitatea financiară, să protejeze integritatea sectorului financiar al Uniunii Europene și să asigure egalitatea de șanse.

Concluzii și perspective

Strategia privind finanțarea digitală în Europa propune o serie de obiective și măsuri pentru următorii patru ani care ar putea schimba radical modul de finanțare actual, indiferent de sursa finanțării. Totodată, concomitent cu

strategia privind finanțarea digitală și în acord cu aceasta, Comisia a publicat o serie de propuneri legislative vizând, printre altele, reglementarea bunurilor digitale, un regim pilot pentru infrastructura de piață bazată pe tehnologia registrului distribuit (*distributed ledger technology - DLT*), rezistența digitală operațională sau modificări ale directivelor privind serviciile financiare în Uniunea Europeană.

Realitatea ultimelor luni a demonstrat că transformarea digitală reprezintă o necesitate, deși aceasta reprezintă până acum doar un obiectiv pe termen mediu sau lung, pentru un mediu economic adaptabil și puternic. În ceea ce privește piața locală, rămâne de văzut abilitatea legiuitorului român de a implementa în timp util noile reglementări și modificările reglementărilor existente ce se anunță în următorii ani la nivel european, astfel încât să poată ține pasul cu noua realitate digitală.

-
1. Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE
 2. Posibilitatea clienților noi de a accesa rapid și ușor servicii financiare
 3. Principiul pieței unice conform căruia consumatorii și companiile ar trebui să aibă acces la servicii transfrontaliere furnizate de către societăți înființate și supervizate într-un alt stat membru, potrivit unor reguli comune.
 4. Partajarea și folosirea de informații permise de clienți de către bănci și terți furnizori pentru crearea de noi servicii financiare
 5. Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 2002/65/CE, 2009/110/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010, și de abrogare a Directivei 2007/64/CE